

Op 25 april 1945 stuurde generaal Eisenhower een telegram naar de Reichskommissar dat hij boven het westen van Nederland voedseldroppingen wilde doen. Vliegtuigen zouden zakken met voedsel afwerpen. Hierbij werd afgesproken dat er niet op de vliegtuigen geschoten mocht worden en dat ook de vliegtuigen geen bommen af zouden werpen of stellingen onder vuur zouden nemen. Op 26 april ging de Rijkscommissaris akkoord met de voedseldroppingen. De Duitsers werden geïnformeerd over de plaatsen waar het voedsel afgeworpen zou worden. Flugplatz Katwijk (later vliegveld Valkenburg) was er één van.

De voedseldroppingen

Door middel van een pamflet werd de bevolking gewaarschuwd voor de voedseldroppingen. Op 29 april begonnen de Engelsen met Lancasterbommenwerpers, droppings onder de operatiennaam MANNA en op 1 mei begonnen de Amerikanen met B-17 bommenwerpers, droppings onder de operatiennaam CHOWHOUND. Tevens op 29 april 1945, tegen de middag, was boven Katwijk het motorgeronk van 59 Lancasters te horen, die vanuit Engeland kwamen aanvliegen. De vliegtuigen dropten op vliegveld Valkenburg zo'n 119 ton voedsel.

Met grote vreugde gingen de mensen naar het vliegveld om hier het voedsel in ontvangst te nemen, en uiteraard om naar het geweldige schouwspel te kijken. De crews van de vliegtuigen dropten niet alleen de pakketten die ze meegenomen hadden, maar gooiden ook pakjes sigaretten en snoepgoed naar beneden, wanneer zij zeer laag over de mensenmassa scheerden.

Zoals verwacht, moest de politie veel optreden om mensen tegen te houden die voedsel stalen en voedsel ophaalden wat gevonden werd buiten het droppingsgebied. Ook onder de arbeiders die het voedsel op moesten halen bevonden zich 'dieven'. Hierom werden alle arbeiders gefouilleerd bij het verlaten van het vliegveld. Kinderen renden over de velden om ook maar een beetje van het voedsel te pakken te krijgen. In drie dagen werd in totaal 252 ton voedsel gedropt. Met paard en wagen werden de pakketten verzameld en naar de diverse distributiepunten gebracht. Het verzamelde voedsel werd na het ophalen geregistreerd, zodat het zo eerlijk mogelijk verdeeld kon worden. De voedseldroppingen kwamen letterlijk als een geschenk uit de hemel, MANNA, en zorgden ervoor dat de mensen de goede moed erin hielden. Velen wisten nu dat de oorlog wel snel afgelopen moest zijn.

Valkenburg in oorlog

Deel 6. De bevrijding

Voor Nederland betekende het oorlogsjaar 1944-1945 een afschuwelijke en verschrikkelijke beproeving: de Hongerwinter. Als represaille voor de algemene spoorwegstaking op 17 september 1944, blokkeerden de Duitsers alle voedseltransporten naar West-Nederland. In het zicht van de bevrijding stierven door deze blokkade meer dan 20.000 Nederlanders de hongerdood.

Amerikaanse B17-bommenwerpers boven de Broekweg en het vliegveld

Wassenaarse wetting

Met bonkaart naar de gaarkeuken

Valkenburg werd gelukkig de vijf oorlogsjaren gespaard voor verdere rampen. Zelfs de nabijheid van het vliegveld heeft geen nadelige invloed gehad. Slechts eenmaal loste een vliegtuig, op 12 april 1942, een bom op de kalkfabriek waarbij een slachtoffer viel. Valkenburg was gedurende de oorlogsjaren een afgelegen rustig dorpje van iets meer dan duizend inwoners, de brug

over de Wassenaarse wetting was afgebroken en er was een Duitse stelling met 'Mongoolse' soldaten halwege richting Katwijk aan de Rijn. Hoewel het moeilijk was om tegen het einde van de oorlog aan voedsel te komen, was het in het dorp toch altijd beter dan in de steden. De bewoners konden met hun bonkaart naar de gaarkeuken voor voedsel dat in de fabriek van De Vijver in Rijnsburg was klaargemaakt.

Het vieren van de bevrijding

Vijf mei 1945 was het dan zover... Nederland was bevrijd van de Duitse tirannie. Alles wat maar enigszins oranje leek kwam na vijf jaar weer te voorschijn. De leden van het verzet konden zich eindelijk in het openbaar vertonen in hun uniformen van de Binnenlandse Strijdkrachten. In deze hoedanigheid waren zij ook verantwoordelijk voor het bewaken van militaire objecten en het ordentelijk laten verlopen van de feestelijkheden. Op 8 mei had de BS de eerste arrestaties verricht in het kader van de politieke zuiveringen. Een aantal Valkenburgers was de straat opgegaan om de bevrijding te vieren. Zij hingen in alle haast de reeds klaargelegde vlaggen uit. Dit zorgde voor nog een aantal spannende momenten in het dorp. Andere dorpelingen hadden diezelfde dag nog gewapende Duitse troepen aan de rand van het dorp en bij het vliegveld gezien. Niet wetende wat dit voor consequenties zou kunnen hebben werden de haastig uitgehangen vlaggen weer net zo snel binnengehaald.

De grote bevrijdingsoptocht

In de eerste dagen na de bevrijding moest het dorp nog zonder hulp van buiten stellen. Op 8 mei zijn de eerste geallieerde militairen over de, in allerhaast aangelegde, noodbrug van de Wassenaarse wetting in het dorp aangekomen. Een dag later, op 9 mei, vond er een grote bevrijdingsoptocht plaats. Een massale gebeurtenis waar iedereen zijn medewerking aan verleende. Er werd gezongen, gedanst en alle liederen die de afgelopen vijf jaar verboden waren passeerden uitgebreid de revue. Herman Bosker, een van de leiders van het Valkenburgse verzet, werd op een praalwagen gezet waarbij hij een joodse onderduiker, Kremer, verkleed als NSB-Leider Mussert gevangen hield in een grote kooi. Dit tot grote hilariteit van alle toeschouwers (zie foto).

De Valkenburgse kerkklok

Op 11 mei werd de Valkenburgse kerkklok weer boven water gehaald. Deze had een paar jaar in de sloot tegenover het oude gemeentehuis aan de Hoofdstraat gelegen. Een aantal Valkenburgers had de klok daar verstopt om te voorkomen dat in 1942, tijdens de grote klokkenroof, de klok gesmolten zou worden voor de Duitse wapenindustrie. Dankzij deze Valkenburgers werd dit voorkomen en kon de klok op 11 mei 1945 weer vrolijk luiden.

